

موزه دوران اسلامی

موزه ملی ایران

موزه دوران اسلامی

به نام خدا

موزه دوران اسلامی براساس پلانی الهام گرفته از کاخ ساسانی بیشاپور، به صورت چلیپایی هشت‌ضلعی، با مساحتی حدود ۴۰۰۰ متر مربع و در سه طبقه ساخته شد. این بنا به منظور تأسیس موزه دوران اسلامی تجهیز و در سال ۱۳۷۵ افتتاح شد. در اول تیرماه ۱۳۸۵ با هدف اصلاح و تکمیل تأسیسات، گسترش برخی فضاها و بازنگری در چگونگی نمایش آثار، این موزه برای بازسازی تعطیل شد و بار دیگر در سال ۱۳۹۴ با تغییراتی در فضاهای داخلی و چیدمان بازگشایی شد. طبقه همکف این بنا به سالن اجتماعات و سالن نمایشگاه‌های موقت اختصاص دارد. آثار موزه دوران اسلامی در دو طبقه اول و دوم، بر اساس زمان‌بندی تاریخی چیدمان شده است، بازدید از طبقه دوم شروع می‌شود و در طبقه اول به پایان می‌رسد. موزه کنونی شامل ۶ تالار در دو طبقه است: طبقه دوم شامل تالارهای صدر اسلام، سلجوقی و ایلخانی و طبقه اول تالارهای قرآن، تیموری، صفویه، افشار، زند و قاجار می‌باشد. عمده اشیاء موجود در این موزه برگزیده‌ای از آثار حاصل از کاوش‌های علمی یا مجموعه‌های معتبری چون آستان شیخ‌صفی‌الدین اردبیلی است.

پلان طبقه دوم موزه دوران اسلامی

پلان طبقه اول موزه دوران اسلامی

نمایی از موزه دوران اسلامی

طبقه دوم موزه دوران اسلامی

در قلمرو هنر اسلامی ایران، تأثیر دستاوردهای هنری دوره ساسانی در سده‌های اولیه اسلام چنان چشمگیر است که تفکیک آثار هنری صدر اسلام را از دوره ساسانی تا حدی دشوار می‌کند. در اواخر سده دوم و اوایل سده سوم هجری، استفاده از خط کوفی، که در آن زمان قرآن به آن خط کتابت می‌شد، به عنوان اولین عنصر فرهنگ اسلامی رایج گردید. این دوران همزمان است با شکل‌گیری سلسله‌های ایرانی طاهریان، آل بویه، سامانیان و غزنویان در ایران و در این میان آل بویه در هنر اسلامی ایران سرآمد است. قرآن‌های این دوره بر پوست آهو و به خط کوفی نوشته و تذهیب می‌شده است. در سده‌های اولیه اسلام شهرهای نیشابور، ری، گرگان،

بخشی از قرآن
کریم به خط
کوفی بر پوست
آهو، سده ۳-۴
هجری

پارچه ابریشم دورو -
دوبودی به خط کوفی،
سیک ری، سده ۴ هجری

شوش و سیراف هر یک به فراخور توانایی‌های اقتصادی، فرهنگی و اقلیمی خود به عنوان مراکز تولید و داد و ستد انواع دستاوردهای صنعتی - هنری از جمله سفال و شیشه شهرت یافتند. همچنین بسیاری از بناهای سده‌های اولیه اسلام با تزئینات گچبری و نقاشی روی گچ آراسته شده بودند، از جمله کاخ سبزپوشان نیشابور و مسجد ارگ ری.

از تکنیک‌های رایج سفالگری در صدر اسلام سفال با نقش قالب‌بده بدون لعاب و

قدح سفالی، نیشابور خراسان رضوی، سده ۳ و ۴ هـ ق

لعاب دار، نقاشی روی پوشش گلی زیر لعاب شفاف، لعاب پاشیده و زرین فام است. در سده های اولیه اسلامی بندر سیراف از مراکز ساخت آبگینه و نیشابور مرکز بازرگانی و محل ص دور کالا به شهرهای دیگر بود و شیشه های ساخت این شهر و شهرهای دیگر چون ری و گرگان در آنجا خرید و فروش می شد.

هنر فلزکاری در این دوره به سبک دوره ساسانی در مناطقی چون طبرستان و ری ادامه یافت. نوعی از سکه نقره

(درهم) معروف به «عرب - ساسانی» در سال ۲۰ هجری ضرب می شد که بر روی آن صورت شاه ساسانی و کلمات «بسم الله و بسم الله ربی» با خط کوفی و بر پشت آن اسم پادشاه ساسانی با حروف پهلوی ساسانی آمده است. پس از آن سکه ها بدون تصویر پادشاه ضرب شدند.

سکه طلا (دینار) بدون تصویر در سال ۷۷ هجری ضرب شد، که سوره توحید در یک طرف آن دیده می شود.

قدح سفالی، سبک خراسان، سده ۴ هـ ق

از سال ۷۹ هجری ضرب سکه به سبک عرب - ساسانی منسوخ شد. در این تالار، انواع سکه های حکومت های صدر اسلام با ذکر نام خلفا و پادشاهان و محل ضرب آن ها به نمایش درآمده است.

شهرهای ری و نیشابور کارگاه های عمده پارچه بافی داشتند. ری به تولید پارچه های ابریشم «دوپودی» و شوش و شوشتر به بافت «طراز» شهره بودند. کهن ترین پارچه این تالار قطعه پارچه ابریشم «دورو» است است که از کاوش های ری به دست آمده و روی آن نقوش تزئینی ساسانی در کنار کتیبه هایی به خط کوفی دیده می شود.

کاسه سفالی، نیشابور، سده های ۳-۴ هـ ق

با روی کار آمدن سلجوقیان در سده پنجم هق و پذیرش تدریجی فرهنگ و تمدن اسلامی، نقطه عطفی در حیات سیاسی - اجتماعی ایران پدید آوردند. آنان از تجربیات فنی هنری دوران قبل از خود و به‌ویژه آل بویه در سده چهارم هق بهره جستند و روش آل بویه را برای تکوین هنر اسلامی به تعالی رساندند. هنر سفالگری و شیشه‌گری در مراکز چون گرگان، ری و کاشان با روش‌های متفاوت شکوفا شد. در این زمان است که شهر ری در زمره برجسته‌ترین مرکز هنری سلجوقیان درمی‌آید.

قسمتی از کتیبهٔ آجری به خط کوفی، مدرسهٔ نظامیهٔ خرگرد خراسان رضوی، سده ۵ هق

اسطرلاب برنجی
نقره کوب، سال
۵۵۸ هق

از تکنیک‌های ساخت ظروف سفالین در این دوره، استفاده از خمیر شیشه در ساخت بدنه بود که با آن ظروف بسیار ظریف و اغلب با لعاب شیری می‌ساختند. ساخت سفال مینایی (نقاشی روی لعاب) هم با موضوعات متنوع رواج یافت، که اغلب نقوش روی این ظروف برگرفته از داستان‌های ایرانی است و از نظر نقش‌اندازی ارتباط تنگاتنگی با مکتب نقاشی سلجوقیان دارد. اشیاء فلزی نیز به روش نقره کوب و طلاکوب و مشبک‌کاری، در نهایت ظرافت و زیبایی در کارگاه‌های خراسان، همدان و آذربایجان ساخته می‌شد. ابزار و وسایل مرتبط با دانش ستاره‌شناسی از جمله اسطرلاب‌ها و کره برنجی، گواه اهمیت و پیشرفت این علم و وجود دانشمندان و هنرمندان باذوق در میان آنان بود.

قرآن‌های بسیار نفیس به‌ویژه به خط ابداعی «کوفی ایرانی» با تذهیب و ترصیع‌های بسیار زیبا در این زمان کتابت می‌شد. کهن‌ترین نسخهٔ خطی تاریخ‌دار این تالار کتاب دستوراللمغه متعلق به سال ۵۵۷ هق است.

روش ویژهٔ سلجوقیان در پارچه‌بافی به‌ویژه ابریشم‌بافی به شیوهٔ «رنگ و نیم‌رنگ» بود. در این شیوه پودها را طوری می‌بافتند که نقوش نسبت به زمینه برجسته و براق به نظر می‌آید، در حالی که زمینه و نقوش یک‌رنگ بودند. آجرکاری و گچبری، از متداول‌ترین روش‌های تزئینی در معماری سلجوقی است که، در بسیاری از بناهای این دوره به‌کار رفته است.

سراچی شیشه‌ای، گرگان، سده ۵ هق

یادگارهای فرهنگی برجای مانده از این دوره اسناد مهمی از تأثیرگذاری اندیشه و هنر ایرانی بر اقوام غیربومی و استمرار فرهنگی و تمدنی در ایران اسلامی است. هجوم قوم مغول را به ایران، در اوایل سده هفتم هجری تا دوره حکومت غازان خان، باید عصر رکود هنری خواند؛ ولی از زمان غازان خان، با توجه به دگرگونی‌های اجتماعی و اقتصادی، هنر شکوفا شد. با حمله مغول بسیاری از مراکز صنعتی - هنری دوره سلجوقیان ویران شد یا اهمیت خود را از دست داد و بسیاری از هنرمندان فلزکار و شیشه‌گر به نواحی شمال بین‌النهرین روی آوردند و فلزکاری که در شرق ایران شکل گرفته بود در غرب رو به تکامل نهاد و با ورود هنرمندان ایرانی به مراکز هنری، چون شهر موصل، سبک فلزکاری ایرانی در آنجا گسترش یافت.

پایه شمعدان
مفرغی نقره‌کوب،
بوزینجرد همدان،
سده‌های ۶-۷ هجری

از پیشرفت‌های فلزکاری در این دوره استفاده از تکنیک نقره‌کوب و طلاکوب اشیاء مفرغی در سده‌های ششم و هفتم هجری است، که بیشتر در خراسان و همدان رواج داشت. نقوش اغلب شامل مجالس شاهانه همراه با کتیبه‌های کوفی و اشعار و نوشته‌هایی به خط نسخ است. علاوه بر سفال مینایی، در این دوره بهترین و زیباترین سفالینه‌های زرین‌فام و زراندود در مراکز چون کاشان، ری و سلطان‌آباد ساخته می‌شد. نقوش روی ظروف زرین‌فام اغلب چهره‌های مغولی با نقوش هندسی و اسلیمی همراه اشعار و نوشته‌هایی به خط نسخ است. از این دوره معدودی ظرف سفالین مینایی و زراندود و نیز ظروف شیشه‌ای باقی مانده که ساخت آن‌ها از اواخر دوره سلجوقی رواج داشت. ساخت ظروف سفالی «مشبک دوپوشه» نیز در این دوره متداول بود.

نسخه خطی مسلاک
و ممالک،
سال ۷۲۶ هجری، این اثر
در فهرست میراث
جهانی به ثبت
رسیده است.

محراب گجبری
مسجد جامع
اشترجان اصفهان،
سال ۷۰۸ هجری

در زمان خواجه رشیدالدین وزیر ایرانی دربار مغول، به هنر کتاب‌سازی اهمیت ویژه داده و کتاب‌های مصور بسیار نفیسی تهیه شد. خوشنویسانی چون احمد سهروردی (به خط محقق)، یاقوت مستعصمی (به خط ریحان) و ارغون کاملی (به خط نسخ) در شکوفایی هنر کتابت و خوشنویسی نقش مهمی ایفا کردند. یکی از نفیس‌ترین نسخ خطی این مجموعه کتاب *مسالك وممالك* اثر ابواسحق ابراهیم بن محمد فارسی اصطخری معروف به «کرخی» در زمینه علم جغرافیاست. این اثر، که ابوالمحاسن محمد بن نجوانی معروف به «ابن ساوجی» در سال ۷۲۶ ه‍.ق آن را کتابت کرده است، در تاریخ ۱۳۸۷/۱۰/۲ در فهرست حافظه جهانی به ثبت رسید.

در این دوره با الهام از گرایش‌های مذهبی زیباترین محراب‌های کاشی و گچ‌بری ساخته شد. صلابت و شکوه آثار معماری دوره ایلخانی در محراب گچبری مسجد جامع اشترجان اصفهان، کار مسعود کرمانی به سال ۷۰۸ ه‍.ق دیده می‌شود.

اوج هنر کاشی‌کاری را می‌توان در محراب کاشی زرین‌فام قم معروف به «در بهشت» ساخت یوسف بن علی بن محمد بن ابی طاهر دید.

کاشان از عمده‌ترین مراکز ساخت کاشی زرین‌فام در سده‌های ششم تا هشتم ه‍.ق بود و خاندان ابی‌طاهر در کاشان زیباترین کاشی‌ها و محراب‌های زرین‌فام را می‌ساختند. در این دوره از کاشی زرین‌فام و کاشی با لعاب یکرنگ و ترکیب آجر و کاشی برای تزئین بنا بسیار استفاده می‌شد. علاوه بر کاشان از محوطه تاریخی تخت سلیمان و گرگان نیز کاشی‌ها و ظروف سفالین زرین‌فام و لعاب یکرنگ زیبایی به‌دست آمده است.

محراب کاشی زرین‌فام معروف
به در بهشت، سال ۷۲۴ ه‍.ق

طبقه اول موزه دوران اسلامی

با تشکیل سلسله تیموری در اواخر سده هشتم و اوایل سده نهم هجری سمرقند، پایتخت تیمور، از بزرگ‌ترین مراکز تجمع هنرمندان شد. تیمور، اکثر استادان شیشه‌گر ایرانی را به قصد خلق آثار هنری به سمرقند فرستاد و صنعت شیشه‌گری دوباره رواج یافت و سمرقند مرکز هنر شیشه‌گری شد.

پسران تیمور، شاهرخ، الغبیک و بایسنقر میرزا از مشوقان صنعت‌ها و هنرهای گوناگون، به‌ویژه هنر کتاب‌سازی، بوده‌اند. اوج این هنر، شامل خوشنویسی، تذهیب، جلدسازی و کاغذسازی در همین زمان بود. از بهترین دستاوردهای هنری دوره تیموری، پیدایش مکتب نقاشی «هرات» است.

در این دوره شهرهای هرات، تبریز، کاشان و کرمان از مهم‌ترین مراکز بافت پارچه و قالی بودند. در اواخر دوره ایلخانی و اوایل دوره تیموری، هنر کاشیکاری در زیباترین شکل خود، یعنی «معرق» تجلی یافت. در معرق از رنگ‌های سفید، آبی تیره، زرد، فیروزه‌ای و سبز استفاده می‌شود. تکنیک معرق در سده نهم هجری در مشهد و اصفهان به اوج رسید. در دوره تیموری ساخت سفالینه با تکنیک نقاشی زیر لعاب و ظروف یکرنگ و همچنین سفال آبی و سفید با نقش‌مایه‌های ایرانی و چینی متداول بود.

قرآن کریم به خط
محقق، رقم احمد
سهروردی، سده ۸ هجری

با آغاز دوره صفوی در سده دهم هجری مرکزیت هنری از هرات به تبریز و سپس به قزوین و اصفهان منتقل شد. در این دوره قرآن‌های بسیار نفیس با خطوط نسخ و ثلث با تذهیب‌های زیبا کتابت و نسخه‌های علمی و ادبی با خطوط خوش و نقاشی‌هایی به شیوه شیراز، هرات و اصفهان مصور شد. خوشنویسانی چون «عمادالحسنی (میرعماد)» و «علیرضا عباسی» درخشیدند و آثار برجسته خلق کردند. از زیباترین آثار خوشنویسی این دوره سوره حمد رقم «میر عماد» به خط نستعلیق است.

آغاز نقاشی «رنگ و روغن» با پایان عصر زرین نقاشی مینیاتور در این دوره همزمان بود و آثار نفیسی مانند قلمدان‌ها و قاب آینه‌ها ساخته شد. از ویژگی‌های این دوره شکل‌گیری مکتب نقاشی «اصفهان» است که شیوه‌ای ایرانی بود و با مکاتب دوره تیموری تفاوت بسیار داشت و حضور عناصر ایرانی در آن چشمگیر بود.

در دوره صفوی خوشنویسی روی پارچه یا به صورت بافت روی پارچه یا به روش قلمکارسازی متداول بود که به «قلمکار قلمی» معروف است.

در این تالار، قطعه پارچه‌ای به نمایش درآمده که با آیات قرآنی به خط کوفی، نسخ، ثلث و غبار با قلم لاجورد، شنگرف، طلا و زعفران کتابت شده است. این شاهکار را خطاط

قطعه خط رقم عمادالحسنی، سده ۱۱ هجری

معروف یوسف الغباری به دستور شاه طهماسب و به منظور نذر ابوالفتح میرزا شاه اسماعیل صفوی به قصد تقدیم به آستانه جد بزرگوار وی شیخ صفی‌الدین اردبیلی خلق کرده است.

نمونه‌های دیگر از خوشنویسی روی پارچه، پیراهن معروف به فتح یا آیه‌الکرسی است که نزد عموم به پیراهن «نادعلی» نیز معروف است. این جامه کاملاً جنبهٔ تعویذ (بلاگردان) داشته و از آن در دورهٔ صفوی و پس از آن هنگام گرفتاری و بیماری یا وقت کارزار در زیر زره به قصد حفاظت در برابر بلا یا و خطرات استفاده می‌شده است.

صنعت و هنر قالی‌بافی با طرح‌های گلدانی، باغی، کتیبه‌ای، محرابی و لچک ترنج به اوج زیبایی رسید و انواع قالیچه‌های تمام‌ابریشم، با تاروپود ابریشم و پُرز گلابتون و نیز قالیچهٔ پشمی بافته شد. آثار بسیار زیبای فلزی به شیوهٔ تزئینی قلمزنی و مشبک‌کاری در کارگاه‌های غرب ایران و اصفهان ساخته می‌شد و صنعت سفالگری به شیوهٔ «آبی‌وسفید» در مراکز کرمان، مشهد و یزد رواج داشت. شاه‌عباس به دلیل علاقهٔ به ظروف چینی، مجموعه‌ای نفیس گردآورد و وقف بقعهٔ

کاشی، نیشابور، خراسان رضوی، سدهٔ ۱۱-۱۰ ه‍.ق

جدش شیخ‌صفی‌الدین اردبیلی کرد. اکثر این ظروف ممه‌ور به مهر وقف شاه‌عباس است. در دوره‌های ایلخانی و تیموری در داخل ایران تکنیک‌های شیشه‌گری فراموش شده بود و شاه‌عباس صفوی با دیدن شیشه‌های ونیزی، که به وی اهدا شده بود، شیشه‌گران ونیزی را برای تعلیم به ایران فراخواند و در شیراز و اصفهان کارگاه‌هایی دایر و صنعت شیشه‌سازی را احیا کرد.

تزئینات معماری زیبایی به صورت کاشی معرق از این زمان برجای مانده که از نظر رنگ زمینه و نقوش با معرق دورهٔ تیموری متفاوت است. از ویژگی‌های کاشیکاری این دوره «کاشی هفت رنگ» است که بر روی آن به رنگ‌های گوناگون نقاشی می‌کردند.

پارچهٔ کتانی با خطوط کوفی، نسخ، ثلث و غبار، سال ۹۴۵ ه‍.ق

هرچند بعد از صفویه استفاده از سبک‌های صفوی در زمینه‌های هنری با ظرافت کمتر ادامه می‌یابد، با این وجود شکوفایی هنر ایجاد شده در اصفهان دوره صفویه در مقیاسی کوچک‌تر، در شیراز، طی حکمرانی کریم خان زند تداوم می‌یابد. ایجاد و ساخت بناهای شهری، مذهبی، حکومتی و عام‌المنفعه در این شهر، بر این گفته دلالت دارد.

برخی از هنرها مانند قالی‌بافی به رشد و بالندگی جالب توجهی دست می‌یابند. در این زمان قالی‌های زیبایی در کارگاه‌های کرمان، کاشان، اراک و اصفهان بافته می‌شد و مخمل‌بافی در کاشان و ترمه‌بافی در کرمان و قلمکارسازی در اصفهان رواج داشت.

میان‌پرده‌های کوتاه حکومتی و سیاسی افشار و زند پیامد سیاسی و فرهنگی مهمی را در تاریخ ایران به نام دوره قاجار در بر داشت. سبک‌های هنری افشاریان و زندیان از یک‌سو ریشه در دوره بلندمدت پیش از خود دارد و از سوی متأثر از تحولات اجتماعی و سیاسی عصر خود است. در سده‌های دوازدهم و سیزدهم هجری قمری شاهد پیشرفت برخی هنرها مانند خاتم‌کاری و آینه‌کاری روی چوب و فولادهای طلاکوب زیبا و نقره‌های میناکاری شده هستیم. در زمان قاجار صنایع فلزی، به‌ویژه صنعت فولادسازی و اسلحه‌سازی پیشرفت کرد. کاربرد «کاشی هفت رنگ» دوره صفوی نیز تا دوره قاجار ادامه یافت. نگارگری در

گوشواره زرین میناکاری و مرصع، شمال ایران، سده ۱۳ ه‍.ق

مجسمه طاووس، فولادی طلاکوب، اصفهان، سده ۱۳ ه‍.ق

دوره قاجار بیشتر شامل موضوعات تاریخی، شاهان و فرزندان آنان و طبیعت‌گرایی بوده است.

شیوه نقاشی قاجار بیشتر تقلیدی از دوره‌های قبل و نقاشی کلاسیک اروپا است. این نقش‌ها را بیشتر روی قلمدان‌ها، قاب آینه و دیوارنگاره‌ها می‌توان مشاهده کرد. در نقاشی قهوه‌خانه‌ای تجلی شاهنامه در مضمون‌های حماسی و مضامین مذهبی به وضوح دیده می‌شود؛ به‌خصوص صحنه‌هایی نظیر نبرد رستم و سهراب و ... رنگ و روغن روی چوب در این دوره رواج پیدا کرد و سبک جدیدی را به وجود آورد. خوشنویسی نیز در این دوره با خلق خط شکسته نستعلیق به شکوفایی رسید. همچنین با رواج چاپ سنگی شاهد مصورسازی کتاب‌های چاپی هستیم.

در فرهنگ اسلامی قرآن کریم پایه و محور همهٔ فعالیت‌های مؤمنین محسوب می‌شود، به همین دلیل فضای زیر گنبد مرکزی در طبقهٔ اول موزه، با محوریت تالار قرآن چیدمان شده است. برخی از این قرآن‌ها که متعلق به سده‌های نخست اسلام هستند بر روی پوست آهو نوشته شده‌اند. یک نمونهٔ جالب از آن‌ها رقم الحاقی «علی بن ابی طالب» دارد. قرآن‌های این تالار به خطوط مختلفی چون انواع کوفی، نسخ، ریحان، محقق، ثلث و غبار می‌باشند. در مرکز این تالار یک صفحه از قرآن بزرگ و نفیس به قلم «بایسنقر میرزا» به نمایش گذاشته شده که نادرشاه آن را از هرات به قوچان منتقل کرد و در جنگ‌هایش با هدف حفظ لشکریان در جلو اشکر حمل می‌شد. برخی از اوراق این قرآن در غایلهٔ نادر در اثر آتش‌سوزی سوخت و برخی اوراق آن در موزه‌های دیگر نگهداری می‌شود.

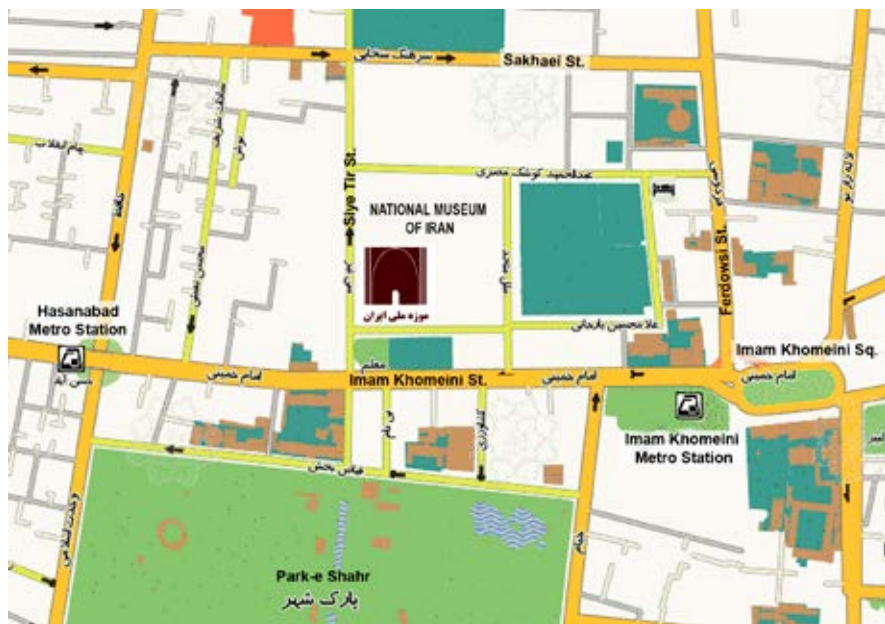
در چوبی خاتم‌کاری، ساخت
اصفهان، سدهٔ ۱۳ ه‍.ق

یک برگ از قرآن به خط محقق، (مشهور
به قرآن بایسنقری)، سدهٔ ۹ ه‍.ق

جدول حکومت‌های دوره اسلامی در پهنه فرهنگی ایران
حکومت | فرمانروایی

خورشیدی	میلادی	هجری قمری	
۲۰۰-۲۵۲	821-873	۲۰۵-۲۶۱ هق	طاهریان
۲۴۶-۳۸۱	867-1002	۲۶۱-۲۸۷ هق	صفاریان
۲۵۴-۳۷۸	875-999	۲۶۱-۳۸۹ هق	سامانیان
۳۰۷-۴۲۲	928-1043	۳۰۵-۴۶۲ هق	آل زیار
۳۱۳-۳۶۸	934-989	۳۲۰-۳۸۸ هق	آل بویه
۳۴۲-۴۲۹	963-1050	۳۵۱-۵۵۵ هق	غزنویان
۴۱۶-۵۳۶	1037-1157	۴۲۹-۵۵۲ هق	سلجوقیان
۴۷۶-۵۹۹	1097-1220	۴۰۸-۶۱۷ هق	خوارزمشاهیان
۶۳۵-۷۱۵	1256-1336	۶۵۴-۷۳۶ هق	ایلخانان
۷۴۹-۸۸۵	1370-1506	۷۷۱-۸۹۹ هق	تیموریان
۷۵۹-۸۴۷	1380-1468	۷۸۰-۸۷۴ هق	قراقویونلو
۷۵۷-۸۸۷	1378-1508	۷۸۰-۹۰۸ هق	آق قویونلو
۸۸۰-۱۱۰۱	1501-1722	۹۰۷-۱۲۰۰ هق	صفویان
۱۱۱۵-۱۱۷۵	1736-1796	۱۱۴۷-۱۱۶۳ هق	افشاریان
۱۱۶۸-۱۱۷۳	1750-1794	۱۱۶۳-۱۲۰۹ هق	زندیان
۱۱۶۸-۱۳۰۴	1789-1925	۱۱۹۳-۱۳۴۴ هق	قاجار
۱۳۰۴-۱۳۵۷	1925-1979	۱۳۴۴-۱۳۹۸ هق	پهلوی
۱۳۵۷-	1979-	۱۳۹۸- هق	جمهوری اسلامی ایران

کروکی موقعیت و راه‌های دسترسی به موزه ملی ایران

ساعات و روزهای کار: همه روزه به استثنای برخی از ایام سوگاری

بهار و تابستان: ۹-۱۹

پاییز و زمستان: ۹-۱۸

تهران، خیابان امام خمینی (ره)، نبش خیابان سی تیر، خیابان پروفیسور

رولن، پلاک ۱

تلفن: ۶۶۷۰۲۰۶۱-۶

فکس: ۶۶۷۰۲۶۴۸

موزه ملی ایران
انتشارات

www.nationalmuseum.ichto.ir
ravabet.nmi@gmail.com